

Warszawa, dnia 9 marca 2015 r.

Poz. 2

POROZUMIENIE

z dnia 20 stycznia 2015 r.

pomiędzy

Głównym Inspektorem Sanitarnym

Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa

Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska

w sprawie

współdziałania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno- Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego

Mając na uwadze:

- 1) art. 4 ust. 3 i art. 10 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt;
- 2) art. 4 i załącznik I rozporządzenia 852/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny

- środków spożywczych;
- 3) rozporządzenie nr 1107/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) z dnia 21 października 2009 r. w sprawie wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EEG;
 - 4) rozporządzenie Komisji (UE) nr 547/2011 z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów w zakresie etykietowania środków ochrony roślin;
 - 5) rozporządzenie (WE) 2003/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. w sprawie nawozów;
 - 6) rozporządzenie Komisji (UE) nr 210/2013 z dnia 11 marca 2013 r. w sprawie zatwierdzania zakładów produkujących kiełki zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady;
 - 7) rozporządzenie Komisji (UE) nr 209/2013 z dnia 11 marca 2013 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2073/2005 w odniesieniu do kryteriów mikrobiologicznych dotyczących kiełków i zasad pobierania próbek z tusz drobiowych i świeżego mięsa drobiowego;
 - 8) rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 208/2013 z dnia 11 marca 2013 r. w sprawie wymogów dotyczących możliwości śledzenia kiełków i nasion przeznaczonych do produkcji kiełków;
 - 9) dyrektywę Rady 91/676/EEG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącą ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (tzw. dyrektywę "azotanową");
 - 10) zalecenie Komisji z dnia 11 sierpnia 2003 roku w sprawie zapobiegania i zmniejszania zanieczyszczenia patuliną soku jabłkowego i składników soku jabłkowego w innych napojach;
 - 11) zalecenie Komisji z dnia 17 sierpnia 2006 r. w sprawie zapobiegania występowaniu i ograniczania występowania toksyn Fusarium w zbożach i produktach zbożowych;
 - 12) zalecenie Komisji z dnia 4 kwietnia 2014 r. w sprawie ograniczenia obecności kadmu w środkach spożywczych;
 - 13) art. 88 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia;
 - 14) art. 85 pkt 4 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin;
 - 15) ustawę z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin;
 - 16) ustawę z dnia 10 lipca 2007 o nawozach i nawożeniu;
 - 17) ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne;
 - 18) ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
 - 19) ustawę z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
 - 20) ustawę z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych;
 - 21) ustawę z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska,

w związku z potrzebą współpracy i wymiany informacji pomiędzy Państwową Inspekcją Sanitarną, Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Inspekcją Ochrony Środowiska przy podejmowaniu działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego, Główny Inspektor Sanitarny, Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Główny Inspektor Ochrony Środowiska zwani dalej „Stronami”, postanawiają, co następuje:

§ 1. Niniejsze porozumienie określa sposób współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Inspekcji Ochrony Środowiska przy podejmowaniu działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego.

§ 2. Porozumienie będzie realizowane przez Strony zgodnie z ustawowymi kompetencjami:

1) Państwowa Inspekcja Sanitarna w zakresie:

- a) żywności pochodzenia niezwierzęcego produkowanej i wprowadzanej do obrotu, przywożonej z państw trzecich oraz wywożonej i powrotnie wywożonej do tych państw,
- b) Żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, o której mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia nr 853/2004, produkowanej i wprowadzanej do obrotu lub wywożonej do państw trzecich, przywożonej z tych państw w zakresie nieobjętym decyzją Komisji 2007/275/WE z dnia 17 kwietnia 2007 r. dotyczącą wykazu zwierząt i produktów mających podlegać kontroli w punktach kontroli granicznej na mocy dyrektyw Rady 91/496/EWG i 97/78/WE (Dz. Urz. UE L 116 z 04.05.2007, str. 9) oraz powrotnie wywożonej do tych państw,
- c) rejestracji oraz zatwierdzania, warunkowego zatwierdzania, przedłużania warunkowego zatwierdzenia, zawieszania oraz cofania zatwierdzenia zakładów prowadzących działalność, o której mowa w lit. a i b.

W zakresie ustawowych kompetencji oraz w szczególności na potrzeby porozumienia Państwowa Inspekcja Sanitarna przeprowadza:

- a) na podstawie oceny ryzyka wystąpienia zagrożeń mikrobiologicznych i epidemiologicznych w szczególności kontrolę:
 - czystości obiektów i wyposażenia,
 - stosowania wody pitnej lub czystej wody w każdym przypadku, gdy jest to niezbędne do zapobieżenia zanieczyszczeniu,
 - higieny personelu,
- b) kontrolę zanieczyszczeń chemicznych żywności (w tym pobierania próbek) - po zbiorze- w obrocie (jak najbliższej etapu produkcji pierwotnej),
- c) nadzór nad produkcją kielków w zakresie bezpieczeństwa żywności zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 210/2013, nr 209/2013 oraz nr 208/2013,
- d) nadzór nad dostawami bezpośrednimi. Ponadto do kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy prowadzenie rejestru podmiotów działających na rynku spożywczym, w tym prowadzących produkcję pierwotną oraz dostawy bezpośrednie;

2) Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa w zakresie:

- a) nadzoru nad stosowaniem środków ochrony roślin kontroluje w szczególności:
 - prawidłowość wykonywania zabiegów środkami ochrony roślin z uwzględnieniem przestrzegania zasad integrowanej ochrony roślin,
 - środki ochrony roślin pod względem dopuszczenia ich do stosowania oraz terminu ważności,
 - przestrzeganie zapisów etykiety środka ochrony roślin,
 - posiadanie przez wykonującego zabieg ochrony roślin wymaganych kwalifikacji,
 - stan techniczny sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin,

- sposób postępowania z opakowaniami środków ochrony roślin, w zakresie wymagań wynikających z ustawy o środkach ochrony roślin,
- warunki przechowywania środków ochrony roślin oraz ich przygotowywania do zastosowania,
- postępowanie z resztkami cieczy użytkowej po zabiegu z zastosowaniem środków ochrony roślin oraz postępowanie podczas czyszczenia sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin,
- pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych,

b) nadzoru nad obrotem środkami ochrony roślin kontroluje w szczególności:

- środki ochrony roślin pod względem dopuszczenia do obrotu oraz prawidłowości etykietowania,
- termin ważności wprowadzanych do obrotu środków ochrony roślin,
- warunki przechowywania środków ochrony roślin, w tym czy sprzedawane środki ochrony roślin nie mają styczności z żywnością lub paszą,
- kwalifikacje osób sprzedających środki ochrony roślin,
- skład oraz właściwości fizyko - chemiczne środków ochrony roślin,

c) nadzoru fitosanitarnego - kontroluje stan fitosanitarny upraw pod kątem patogenów wytwarzających mykotoksyny;

3) Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i środków wspomagających uprawę roślin, w tym środków poprawiających właściwości gleby, stymulatorów wzrostu, podłoży do upraw w sposób określony w przepisach o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, zgodnie z art. 30 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu. W powyższym zakresie oraz w szczególności na potrzeby porozumienia Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych przeprowadza kontrolę w zakresie:

a) zgodności nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” z typami nawozów określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 2003/2003,

b) spełniania przez nawozy, nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE” i środki wspomagające uprawę roślin wymagań jakościowych, poprzez pobranie do analiz laboratoryjnych próbek wymienionych środków,

c) przestrzegania przepisów dotyczących obrotu nawozami, nawozami oznaczonymi znakiem „NAWÓZ WE” i środkami wspomagającymi uprawę roślin, w tym:

- prawidłowości wprowadzania do obrotu nawozów oraz środków wspomagających uprawę roślin na podstawie wymaganego pozwolenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- prawidłowości wprowadzania do obrotu nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”,
- prawidłowości stosowania etykiet i znakowania opakowań jednostkowych oraz dokumentów towarzyszących - w przypadku środków oferowanych do sprzedaży luzem,
- przestrzegania terminów przydatności do stosowania nawozów oraz środków wspomagających uprawę roślin;

4) Inspekcja Ochrony Środowiska zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, kontroluje podmioty korzystające ze środowiska w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz wykonuje inne zadania określone odrębnymi przepisami, kontroluje podmioty stosujące nawozy lub środki wspomagające uprawę roślin w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących warunków stosowania i przechowywania nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” oraz środków wspomagających uprawę roślin, o których mowa w ustawie z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, w tym kontroluje:

a) warunki stosowania nawozów w celu sprawdzenia, czy:

- stosowane nawozy i środki wspomagające uprawę roślin zostały dopuszczone do obrotu,

- zastosowana w okresie roku dawka nawozu naturalnego nie zawiera więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych,
- nawozy, środki poprawiające właściwości gleby i stymulatory wzrostu stosowane set zgodnie z instrukcją ich stosowania, o ile taka instrukcja została wydana,
- podmiot, który prowadzi chów lub hodowlę drobiu powyżej 40.000 stanowisk lub chów lub hodowlę świń powyżej 2.000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg lub 750 stanowisk dla macior oraz podmiot, który nabył od nich nawozy naturalne do bezpośredniego rolniczego wykorzystania na podstawie umowy, posiadają pozytywnie zaopiniowany przez OSChR plan nawożenia oraz czy zagospodarowuje określony procent gnojówki i gnojowicy na użytkach rolnych, których jest posiadaczem i na których prowadzi uprawę roślin,
- przestrzegane są zakazy i nakazy stosowania nawozów w określonych ustawowo terminach, w określonych warunkach atmosferycznych oraz w określonej odległości od brzegów jezior i zbiorników wodnych, cieków wodnych, rowów, kanałów, ujęć wody,
- czynności polegające na świadczeniu usług w zakresie stosowania nawozów są wykonywane przez osoby posiadające wymagane kwalifikacje,

b) warunki przechowywania nawozów w celu sprawdzenia, czy:

- nawozy naturalne są przechowywane w szczelnych zbiornikach o pojemności umożliwiającej gromadzenie co najmniej 4-miesięcznej lub 6-miesięcznej produkcji tego nawozu lub na nieprzepuszczalnych płytach, zabezpieczonych w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu,
- nawozy, środki poprawiające właściwości gleby i stymulatory wzrostu przechowywane są zgodnie z przepisami ustawy o nawozach i nawożeniu oraz z instrukcją ich przechowywania, o ile taka instrukcja została wydana.

§ 3. Strony uznają, że wymiana informacji pomiędzy Państwową Inspekcją Sanitarną Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno- Spożywczych oraz Inspekcją Ochrony Środowiska w zakresie przewidzianym niniejszym porozumieniem jest niezbędna dla skutecznego zapobiegania i zwalczania zagrożeń dla zdrowia i życia konsumentów żywności, które mogą powstawać na etapie produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego. Źródło tych zagrożeń mogą stanowić w szczególności zanieczyszczenia biologiczne i mikrobiologiczne, przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości środków ochrony roślin, maksymalnych poziomów azotanów i metali ciężkich produktów roślinnych, przeznaczonych do spożycia przez ludzi. Zagrożenia te mogą wynikać przede wszystkim z niewłaściwej praktyki higienicznej, rolniczej lub uwarunkowań środowiskowych.

§ 4. Współdziałanie i wymiana informacji, o których mowa w niniejszym porozumieniu, odbywa się pomiędzy:

- 1) Głównym Inspektorem Sanitarnym, Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno- Spożywczych oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska;
- 2) państwowymi wojewódzkimi i powiatowymi inspektorami sanitarnymi, wojewódzkimi inspektorami ochrony roślin i nasiennictwa, wojewódzkimi inspektorami jakości handlowej artykułów rolno- spożywczych oraz wojewódzkimi inspektorami ochrony środowiska.

§ 5. Nadzór nad wykonywaniem postanowień wynikających z niniejszego porozumienia sprawują:

- 1) Główny Inspektor Sanitarny w zakresie realizowanym przez Państwową Inspekcję Sanitarną;
- 2) Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w zakresie realizowanym przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa;
- 3) Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w zakresie realizowanym przez Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych;
- 4) Główny Inspektor Ochrony Środowiska w zakresie realizowanym przez Inspekcję Ochrony Środowiska.

§ 6. Strony ustalają ze podstawą działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego jest Plan działania dotyczący produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego, zwany dalej „Planem działania”, opracowywany przez Zespół, w którego skład będą wchodzić przedstawiciele oddelegowani przez Strony Porozumienia. Prace Zespołu koordynuje Główny Inspektor Sanitarny, w tym wyznacza terminy spotkań Zespołu.

§ 7. Plan działania określa:

- 1) priorytetowe obszary z punktu widzenia zidentyfikowanych oraz przewidywanych zagrożeń;
- 2) harmonogram działań;
- 3) plan pobierania próbek;
- 4) grupy producentów produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego objętych nadzorem (z uwzględnieniem regionalnych uwarunkowań);
- 5) podział zadań organów uczestniczących w jego wdrażaniu w zakresie koordynacji, przeprowadzania kontroli, pobierania próbek, wydawania zaleceń, podejmowania działań w przypadku niezgodności, prowadzenia działalności informacyjnej;
- 6) zasady przekazywania informacji pomiędzy organami zaangażowanymi w jego realizację.

§ 8. Plan działania na dany rok opracowuje się nie później niż do 31 listopada w roku poprzedzającym jego realizację, z możliwością zmiany terminu opracowania planu w przypadku zaistnienia istotnych okoliczności uzasadniających modyfikację. W uzasadnionych przypadkach Plan działania może być sporządzony na dłuższy czas. Przygotowanie pierwszego Planu działania, który będzie Planem pilotażowym, nastąpi nie później niż do dnia 31 marca 2015 r. Rozpoczęcie jego wdrażania rozpocznie się najpóźniej do dnia 1 maja 2015 r.

§ 9. 1. Przy tworzeniu Planu działania Zespół wykorzystuje poniższe informacje i przepisy:

- 1) zalecenia KE wymienione w Porozumieniu;
- 2) art. 4 i Załącznik I Rozporządzenia 852/2004;
- 3) art. 10 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (WE) nr 882/2004;
- 4) ocenę stanu fitosanitarnego upraw;
- 5) informacje o wynikach kontroli obrotu i stosowania środków ochrony roślin z uwzględnieniem realizacji zasad integrowanej ochrony;
- 6) informacje o wynikach kontroli podmiotów stosujących nawozy, w tym na Obszarach Szczególnie Narażonych na azotany pochodzenia rolniczego;
- 7) informacje dotyczące chemizmu gleb ornych Polski, pozyskiwane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska;
- 8) informacje dotyczące monitoringu wód realizowanego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska;
- 9) informacje o wynikach kontroli przeprowadzanych w ramach integrowanej produkcji roślin;
- 10) wyniki urzędowej kontroli żywności i monitoringu żywności.

2. Źródłem informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 4, 5 i 9, są organy Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

3. Źródłem informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 6 – 8 są organy Inspekcji Ochrony Środowiska.

4. Źródłem informacji, o której mowa w ust. 1 pkt 10 są organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

5. Plan działania może uwzględniać wyniki kontroli wykonywanych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej na rzecz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

§ 10. Plan działania będzie realizowany zgodnie z kompetencjami przez terenowo właściwe organy Inspekcji, wymienione w § 4. Organy te będą współpracowały przy realizacji Planu działania, w tym na bieżąco, w zakresie wynikającym z przepisów regulujących zasady działania tych organów, będą przekazywały sobie informacje o wynikach kontroli przeprowadzonych w zakresie wymienionym w niniejszym porozumieniu, w tym w szczególności w przypadku wykrycia niezgodności oraz podjętych działań.

§ 11. Na potrzeby realizacji Planu działania, państwowy wojewódzki inspektor sanitarny aktualizuje i w miarę potrzeby przekazuje wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa listę zarejestrowanych podmiotów działających na rynku spożywczym i prowadzących produkcję pierwotną żywności pochodzenia roślinnego. Informacja ta może być również udostępniona wojewódzkim inspektorom ochrony środowiska.

§ 12. Co najmniej raz w roku na wspólnych spotkaniach Strony będą dokonywać analizy i oceny realizacji postanowień porozumienia, uzgadniać kierunki działań wynikających ze specyfiki zagrożeń, które mogą powstawać na etapie produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego, oraz określać zasady współpracy w przypadku zaistnienia problemów przy realizacji porozumienia.

§ 13. Strony porozumienia poinformują nadzorowane lub podległe jednostki organizacyjne o jego treści.

§ 14. Porozumienie wchodzi w życie z dniem podpisania.

§ 15. Niniejsze porozumienie może być zmienione w dowolnym czasie, przy zachowaniu formy pisemnej i akceptacji wszystkich stron porozumienia, pod rygorem nieważności. Porozumienie sporządzono w czterech jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.